

визначення роду латинських іменників викликає у іноземних студентів певні труднощі, які у подальшому зумовлюють проблеми під час відмінювання іменників та узгодження прикметників з іменниками. Щодо останнього, то під час узгодження прикметника з іменником, студенти обирають із словникової форми прикметника ту, яка найбільш подібна до англійської, а саме – першу. Проте вони забувають, що визначальною ознакою для узгодження виступає рід латинського іменника, а це призводить до помилок. Наприклад:

1) термін *поздовжня зв'язка* студенти перекладають як *ligamentum longitudinalis* (за аналогією до англійського longitudinal ligament) замість того, щоб перекласти *ligamentum longitudinale*, оскільки іменник *ligamentum* середнього роду;

2) термін *підшкірна фасція* студенти перекладають як *fascia subcutaneus* (за аналогією до англійського subcutaneous fascia) замість того, щоб перекласти *fascia subcutanea*, оскільки іменник *fascia* жіночого роду.

Ще одна типова граматична помилка виявляється під час перекладу неузгодженого означення, тому що в англійській мові такі конструкції перекладаються або за допомогою прийменника, або ж узгодженим означенням, наприклад: *кут груднини* перекладається на латину неузгодженим означенням *angulus sterni*, де перший іменник стоїть у називному відмінку однини, а другий у родовому відмінку однини. Студенти під час перекладу припускаються помилки, перекладаючи цей термін як *angulus sternum*. Це пояснюється тим, що в англійській цей термін звучить як *sternal angle* або *angle of sternum*. У першому випадку неузгоджене означення передається прикметником, а в другому за допомогою прийменника *of* та іменника.

Дослідження помилок зумовлених інтерферентним впливом англійської мови сприяє запобіганню їх виникнення та поліпшенню рівня засвоєння навчального матеріалу з дисципліни латинська мова та основи медичної термінології, що в свою чергу сприятиме побудові фундаменту, на якому будуть зростати термінологічні компетенції майбутніх лікарів.

Література:

1. Беляєва О. М. Типологія мовних помилок і шляхи їх мінімізації у процесі навчання майбутніх лікарів латинської мови та медичної термінології / О. М. Беляєва // Мовні дисципліни в контексті розвитку сучасної вищої школи : матеріали Всеукр. дистанц. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 13–14 лист. 2014 р., Харків / відп. за вип. Є. І. Світлична, Л. А. Торяник. – Харків : Тім Пабліш Груп, 2014. – С. 23–29.
2. Ворона І. І. Система вправ для формування орфографічної компетенції майбутніх медиків на заняттях латинської мови / І. І. Ворона // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2017. – № 1(144) січень 2017. – С. 34 – 38.
3. Купчинаус Н. Э. О явлении межъязыковой интерференции при
4. изучении латинского языка и способах ее преодоления / Н. Э. Купчинаус // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2010. – № 3 (7). – С. 97–100.
5. Синица В. Г. Профилактика типовых ошибок при навчанні
6. першоккурсників орфографічної грамотності на практичних заняттях з латинської мови./ В. Г. Синица // Мовні дисципліни в контексті розвитку сучасної вищої школи : матеріали Всеукр. дистанц. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 13–14 лист. 2014 р., Харків / відп. за вип. Є. І. Світлична, Л. А. Торяник. – Харків: Тім Пабліш Груп, 2014. – С. 291–296.
7. Сологор І.М. Варіативність перекладу латинських анатомічних
8. термінів англійською мовою / Сологор І.М., Костенко В.Г. // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Полтава, 8–9 червня 2017 р.). – Полтава: Вид-во «Астра», 2017. – С. 236–239.

УДК 616-091:378.14

Старченко І.І., Прилуцький О.К., Филенко Б.М., Ройко Н.В., Проскурня С.А.

Українська медична стоматологічна академія, м.Полтава

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ З СЕКЦІЙНИМ КУРСОМ

Високий рівень підготовки майбутніх спеціалістів за різними спеціальностями і доступність вітчизняної вищої освіти є факторами, що спонукають іноземних громадян до навчання в ЗВО України. Ними зумовлено низку важливих питань організації навчального процесу з іноземними студентами. Гострими проблемами на першому плані постають мовне питання і мотивація студента-іноземця до навчання. Вирішення цих питань навчання студентів-іноземців можливе лише за раціонального поєднання теоретичної та практичної підготовки і створення оптимальних умов для засвоєння знань і вмінь, що сприятиме формуванню клінічного мислення майбутніх лікарів.

Ключові слова: студенти-іноземці, мотивація, мовне питання, удосконалення навчання.

Высокий уровень подготовки будущих специалистов по разным специальностям и доступность отечественного образования являются факторами, которые побуждают иностранных граждан к обучению в вузах Украины. Этим обусловлен ряд важных вопросов по организации учебного процесса с иностранными студентами. Главными проблемами на первом плане стоят языковой вопрос и мотивация студента-иностранца к обучению. Решение этих вопросов обучения студентов-иностранцев возможно только при рациональном сочетании теоретической и практической подготовки и создания оптимальных условий для усвоения знаний и умений, что будет способствовать формированию клинического мышления будущих врачей.

Ключевые слова: студенты-иностранцы, мотивация, языковой вопрос, усовершенствование обучения.

The high level of training of future specialists in various specialties and the availability of domestic education are fac-

tors that encourage foreign citizens to study at Ukrainian universities. However, this causes a number of important questions on the organization of the educational process with foreign students. The main problems in the foreground are the language issue and the motivation of a foreign student for learning. The solution of these issues of teaching foreign students is possible only with a rational combination of theoretical and practical training and the creation of optimal conditions for the assimilation of knowledge and skills, which will help to shape the clinical thinking of future doctors.

Keywords: foreign students, motivation, language issue, improvement of training

Вступ. В умовах сьогодення підготовка студентів-іноземців становить значну частину педагогічної діяльності викладачів медичних ЗВО України. З кожним роком частка студентів із різних держав світу постійно збільшується. Високий рівень підготовки майбутніх спеціалістів за різними спеціальностями і доступність вітчизняної вищої освіти є факторами, що спонукають іноземних громадян до навчання в ЗВО України [1, с. 45; 3, с. 167]. Проте цим зумовлено низку важливих питань організації навчального процесу з іноземними студентами.

Основна частина. Однією з головних проблем на першому плані постає мовне питання [5, с. 235]. Унаслідок недостатнього володіння мовою студентами-іноземцями виникають труднощі в опануванні знань і практичних навичок, а також формуванню клінічного мислення. Більшість студентів-іноземців вважають свій рівень володіння російською (англійською) мовою задовільним для повсякденного спілкування, проте, ґрунтуючись на досвіді викладання, можна стверджувати, що цього недостатньо для навчального процесу. Викладач має враховувати це і вдосконалювати методику викладання для знаходження шляхів порозуміння зі студентами і засвоєння ними навчального матеріалу. У такому разі матеріал необхідно подавати з використанням простих граматичних конструкцій, часто вживаної лексики [4, с. 223]. При виникненні труднощів у розумінні певних патологічних процесів потрібно пояснити їх, підібравши інші слова та повторити кілька разів. Полегшення засвоєння навчального матеріалу забезпечується за допомогою наочних засобів навчання. Тому кожне заняття має бути раціонально укомплектоване навчальними засобами: макро- і мікропрепаратами, мультимедійними презентаціями, навчальними фільмами [4, с. 174]. Під час розгляду теми в студента виникають асоціативні зв'язки між почутим і побаченим матеріалом, що, крім полегшення запам'ятовування матеріалу, також покращує його сприйняття і розуміння в цілому.

Друге важливе питання, яке стоїть перед викладачем, – це мотивація студента-іноземця до навчання. Мотивація – це система стимулів, які впливають на ступінь засвоєння матеріалу й ефективність опанування вмінь і навичок. Важливим кроком викладача має бути проникнення в сутність того, що спонукає студента до навчання. Різні типи ставлення до засвоєння знань пов'язані з характером мотивації і станом навчальної діяльності.

За деякими дослідженнями [2, с. 111], встановлено три основні групи мотивів:

- пізнавальний мотив (засвоєння знань),
- прагматичний мотив (отримання диплома),
- професійний мотив (оволодіння професією).

Необхідно зазначити, що професійний мотив має найменше значення серед студентів-іноземців. Саме тому викладач має визначити рівень умінь навчатися, щоб зрозуміти причину тих чи інших мотиваційних установок.

Ефективність навчального процесу в ЗВО в цілому прямо пов'язана з тим, наскільки висока мотивація оволодіння майбутньою професією у студентів. Тому необхідно створити умови, які сприятимуть розвитку цієї мотивації. Організація практичних занять має містити чітку мету і завдання, що стимулюватиме мотивацію до навчання. Підкреслення важливості накопичення досвіду, вмінь, навичок майбутньої професії є фактором успішності професійної діяльності в працевлаштуванні. Форма проведення практичних занять із патологічної анатомії та секційного курсу має дозволяти студентам ознайомитися з роллю патологоанатомічної служби в структурі охорони здоров'я і важливості знань із цих дисциплін у діагностичному і лікувальному процесах.

Розрізняють два види мотивації – внутрішню і зовнішню.

Внутрішня – це власне спонукання студента до вивчення предмета, зокрема патоморфології, тобто свідоме ставлення до навчання. Внутрішня мотивація зумовлена значимістю інформації про предмет, який вивчається, та можливість використання отриманих знань у майбутній професійній діяльності. Інтерес до цієї інформації часто стає потужним стимулом, що підтримує мотивацію. Внутрішня мотивація передбачає, що людина неусвідомлено визначає свою життєву позицію в цілому ряді випадків.

Зовнішня – об'єктивні передумови вивчення мови, необхідність використання її в житті чи бізнесі. Зовнішня мотивація залежить від навколишнього середовища: викладачів, групи, в якій відбувається навчання, оточення. Ідеально, коли ці два види збігаються. Це є ключем до успішного оволодіння майбутньою професією. Таким чином, у підготовці іноземних студентів із метою мотивування студента необхідно стимулювати в нього два основні види мотивації – зовнішню і внутрішню.

Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом постійно вдосконалює методи викладання патоморфології та секційного курсу серед студентів факультету підготовки іноземних студентів. Майбутнім лікарям пропонується цикл лекцій і практичних занять, які побудовані з урахуванням мовних і мотиваційних аспектів. Наближення рівня підготовки студентів-іноземців до світових стандартів можливе лише за поєднання в навчальному процесі мультимедійних засобів навчання й індивідуального підходу до кожного студента.

Висновок. Отже, вирішення окремих питань навчання студентів-іноземців можливе лише за раціонального поєднання теоретичної та практичної підготовки і створення оптимальних умов для засвоєння знань і вмінь, що сприятиме формуванню клінічного мислення майбутніх лікарів.

Література

1. Гасюк А.П. Методичні засади викладання патоморфології в умовах інтернаціоналізації вищої медичної освіти / А.П. Гасюк, Н.В. Ройко, Т.В. Новосельцева та ін. // Світ медицини та біології. – 2013. - № 2. – С. 44-46.

2. Динь Тхи Тхиен Ай. Особенности мотивации к обучению студентов разных национальностей / Динь Тхи Тхиен Ай // Гуманизация образования : научно-практический журнал. – 2016. - №4. – С. 110-115.
3. Ройко Н.В. Особливості викладання патоморфології англословним студентам в умовах євроінтеграції / Н.В. Ройко, Д.Е. Ніколенко, Б.М. Филенко та ін. // Європейський вибір – невід'ємна складова розвитку вищої медичної освіти України : матеріали навчально-методичної конференції. – Полтава, 2013. – С. 167-168.
4. Старченко И.И. Пути оптимизации преподавания морфологических дисциплин иностранным студентам / И.И. Старченко // Світ медицини та біології. – 2013. - № 2. – С. 173-175.
5. Старченко И.И. Мовні аспекти викладання патоморфології студентам-іноземцям / И.И. Старченко, Н.В. Ройко, О.К. Прилуцький та ін. // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей І Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2016. – С. 232-235.

УДК 378.14:616-009

Таряник К.А., Литвиненко Н.В., Пурденко Т.Й., Гладка В.М., Силенко Г.Я.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

КОМУНІКАТИВНІ ВІДНОСИНИ ЯК СПОСІБ ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАПИСАННЯ ІСТОРІЇ ХВОРОБИ З НЕРВОВИХ ХВОРОБ

Комунікативні відносини – невід'ємна складова процесу навчання і лікування. Проведено аналіз важливості комунікативного процесу в системі охорони здоров'я під час навчання у медичних ЗВО і написання історії хвороби з нервових хвороб.

Ключові слова: комунікативні відносини, історія хвороби, нервові хвороби.

Коммуникативные отношения являются неотъемлемой частью процесса обучения и лечения. Проведен анализ важности коммуникативного процесса в системе здравоохранения во время обучения в высших медицинских учебных заведениях и при написании истории болезни по нервным болезням.

Ключевые слова: коммуникативные отношения, история болезни, нервные болезни.

Communicative relations are sometimes an integral part of the learning and treatment process. The analysis of the importance of the communicative process in the health care system during the study at higher medical educational institutions and during the writing of a history of illness from nervous diseases is carried out.

Keywords: communicative relationships, history of illness, nervous diseases.

Обрати професію лікаря – це серйозний і відповідальний крок у житті. Найголовніше завдання держави – надання якісної, висококваліфікованої освіти для студентів медичних навчальних закладів, а також підвищення зацікавленості студентів медициною, усіма відомими методами з метою уникнення розчарувань у системі освіти й охорони здоров'я, запобігання втрат майбутніх фахівців нашої країною.

Покращенню якості освіти сприяє модернізація освітнього процесу, яку мають упроваджувати медичні навчальні заклади України [1, с. 6].

Підготовка в Україні іноземних фахівців – це одна з ефективних форм культурного і наукового співробітництва, що сприяє зміцненню авторитету України на міжнародній арені та є джерелом додаткового фінансування освіти [2, с. 38].

Натепер 16 медичних ЗВО України здійснюють підготовку іноземних фахівців [3, с.133]. Навчання в медичних ЗВО потребує від студента, перш за все, бажання вчитися, зосередженості, цілеспрямованості, стриманості, здатності до співчуття. Іноземні студенти, як і українські, мають отримати достатні знання, оволодіти вміннями і навичками майбутнього лікаря.

Під час навчання на 4 курсі студенти медичних ЗВО вивчають дисципліну «Нервові хвороби». У процесі засвоєння матеріалу викладачі використовують різні прийоми і способи педагогічної діагностики ефективності навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Основними методами перевірки успішності студентів у дидактичному процесі є усне опитування, тестовий контроль, розв'язання ситуаційних задач, написання історії хвороби тощо [4, с. 64-72].

Написання історії хвороби – метод індивідуальної комплексної перевірки знань студентів із метою визначення, на якому рівні кожен студент оволодів сукупністю знань, навичок і вмінь, розвитком професійних якостей, а також визначити основні недоліки й шляхи їх усунення [5, с. 107-108]. Історія хвороби дає можливість судити про повноту, правильність і своєчасність діагностичних і лікувальних заходів та може служити джерелом доказів при можливому розборі дій лікаря контролюючими чи судовими органами. Написання історії хвороби вимагає від студента вивчення літературних джерел, умінь скласти стислий опис про етіологію, патогенез і методи лікування нозології, підбити підсумки у вигляді епікризу. Після написання студент має усній формі логічно викласти всі отримані дані.

Вивчати нервові хвороби іноземні студенти починають із фізіології, анатомії нервової системи, що супроводжується великою кількістю матеріалу, сукупністю практичних навичок, якими потрібно оволодіти, іноді навіть зазавчити напам'ять. Освоєння розділів спеціальної неврології завершується написанням академічної історії хвороби. Ураховуючи труднощі, які виникають у студентів під час написання історії хвороби з нервових хвороб, кафедра розробляє методичні рекомендації з її написання, де поетапно викладені всі особливості складання історії хвороби неврологічних пацієнтів.

Запорукою успішного складання історії хвороби є система взаємодії майбутніх лікарів і їхніх пацієнтів. На